

POSTANOWIENIE

20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa L. W. i K. W.
przeciwko J. S.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej J. S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 19 stycznia 2024 r., I ACa 182/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od J. S. na rzecz L. W. 2700 złotych kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany J. S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 19 stycznia 2024 r., zaskarżając go w części, tj. w zakresie pkt I., III. i IV. (w odniesieniu do rozstrzygnięcia o powództwie głównym i kosztach procesu), wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

1) Czy dopuszczalne jest przyjęcie przez sąd drugiej instancji wszelkich ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji za własne, pomimo jednoznacznych zarzutów wniesionej apelacji dotyczących istotnych, sprzecznych z materiałem dowodowym ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd pierwszej instancji przy jednoczesnym braku przeprowadzenia przez sąd drugiej instancji własnych ustaleń i własnego zbadania materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w tym zakresie?

2) Czy dopuszczalne jest merytoryczne rozpoznanie i częściowe uwzględnienie przez sąd drugiej instancji środka zaskarżenia wniesionego przeciwko podmiotowi pozbawionemu legitymacji bierniej do występowania w sprawie popieranej w tej formie wielokrotnie i jednoznacznie przez wnoszącą tą wadliwą apelację stronę powodową tylko na podstawie ostatecznie przyznającego błąd co do podmiotu legitymowanego biernie, oświadczenia poczynionego w ramach rozprawy apelacyjnej pod wielokrotnym i jednoznacznym wpływem sądu wskazującego na ową wadliwość?

Ponadto skarżący wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na poczynione przez Sąd Apelacyjny liczne naruszenia zarówno w zakresie prawa materialnego, jak i przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, w tym szereg poczynionych przez Sądy obydwu instancji ustaleń faktycznych pozostających w daleko idącej sprzeczności z rzeczywistą treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, brak realnej kontroli wadliwego orzeczenia sądu pierwszej instancji przez sąd drugiej instancji.

W odpowiedzi na skargę powód L. W. wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie

SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Nieodzowne jest ponadto wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wypowiedzią a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie mają charakteru uniwersalnego, o czym przekonuje ich szczegółowość i silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym, co oznacza, że znaczenie obu zagadnień nie wykracza poza niniejszą sprawę. Skarżący dąży bowiem nie do uzyskania abstrakcyjnej odpowiedzi dotyczącej wykładni określonych przepisów, ale oceny trafności wydanego rozstrzygnięcia.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub rzeczywiście toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może przy tym odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. np. postanowienia SN: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

Niezależnie od tego należy wskazać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że w przyjętym w Kodeksie postępowania cywilnego systemie apelacji pełnej postępowanie apelacyjne ma charakter rozpoznawczy, sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Wyjaśniono, że sąd drugiej instancji

ma obowiązki i uprawnienia sądu merytorycznego, który może dokonać innej oceny prawnej ustalonego przez sąd pierwszej instancji stanu faktycznego, odmiennej oceny dowodów i innych ustaleń faktycznych, a także uzupełnić ustalenia sądu pierwszej instancji. W sytuacji, gdy sąd drugiej instancji nie uzupełnia postępowania dowodowego ani po rozważeniu zarzutów apelacyjnych, nie znajduje podstaw do zakwestionowania oceny dowodów i ustaleń faktycznych orzeczenia sądu pierwszej instancji, może te ustalenia przyjąć za podstawę faktyczną swojego rozstrzygnięcia. Wystarczające jest wówczas, by stanowisko to znalazło odzwierciedlenie w uzasadnieniu orzeczenia sądu drugiej instancji. Podkreślono, że wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. obowiązek sądu drugiej instancji nie oznacza konieczności osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji, wystarczające jest, bowiem odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. m.in. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124, oraz wyroki SN: z 13 września 2017 r., I PK 264/16; z 30 września 2016 r., I CSK 623/15; z 15 września 2016 r., I CSK 659/15).

Skarga kasacyjna jest natomiast oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia SN: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Skarżący nie wykazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Pozwany mimo sporządzenia obszernego uzasadnienia, nie wyjaśnił, jaki przepis bądź przepisy zostały jego zdaniem naruszone w stopniu kwalifikowanym, przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi. Powołanie się na „liczne

naruszenia zarówno w zakresie prawa materialnego, jak i przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy” jest dalece niewystarczające. Taka konstrukcja wniosku wyklucza przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Ponadto argumentacja skarżącego niemal w całości jest wymierzona w dokonaną przez Sądy *meriti* ocenę dowodów i poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne. Jednak ta sfera uprawnień jurysdykcyjnych sądu nie może być przedmiotem zarzutów kasacyjnych, gdyż w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów a zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

[SOP]

[a.ł]